

Vedrørende rug som efterafgrøde

Susanne Elmholt

Koordinator for
myndighedsrådgivning

Dato: 13. februar 2012

Direkte tlf.: 8715 7685

E-mail:
Susanne.Elmholt@agrsci.dk

Afs. CVR-nr.: 57607556

Side 1/2

NaturErhvervstyrelsen har i mail den 30. januar bedt DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug om en vurdering af hvad effekten i kg N/ha vil være af at benytte vinterrug som lovpligtig efterafgrøde efter høst af silomajs. Spørgsmålet begrundes således:

Det kan til tider være vanskeligt at sikre en ordentlig etablering af lovpligtig efterafgrøde i silomajs på traditionel vis med i såning af rajgræs i juni. Dårlige spiringsbetingelser/tørke på så tidspunktet mv. kan medføre ringe fremspiring af græsefterafgrøde. En kraftig majsafgrøde kan udkonkurrere græseudlæg. Vil det kunne godkendes at udså vinterrug som lovpligtig efterafgrøde efter høst af silomajs? Altså på et tidspunkt efter 1. august som normalt er seneste etableringstidspunkt, men i tidsrummet f.eks. 20. sept. til f.eks. 10. oktober, hvilket er normalt såtidspunkt for vinterrug. Den pågældende mark tilsås igen med majs det efterfølgende år.

Svaret herunder er udarbejdet af seniorforsker Ingrid Kaag Thomsen med bidrag fra seniorforsker Elly Møller Hansen og seniorforsker og temakoordinator for miljø og bioenergi Finn Pilgaard Vinther, alle Institut for Agroøkologi:

Normalt såtidspunkt for vinterrug er 15.-25. september, men i milde egne kan såningen udsættes til 25. oktober (Anonym, 2003). Det er således korrekt, at vinterrug kan sås mellem 20. september og 10. oktober, hvis afgrøden etableres med henblik på normal høst i det efterfølgende år. Kvælstofoptagelsen gennem efterår og vinter forventes dog at falde betydeligt ved såning efter ca. 20. september. Det er tidligere anslået, at en udsættelse af såtidspunktet med en uge reducerer kvælstofoptagelsen med 5-7 kg N ha⁻¹ (Hansen et al., 2010). I overensstemmelse med dette fandt Andersen et al. (1994), at ved såning af vinterrug den 10. september var kvælstofoptagelsen i slutningen af november 15-35 kg N ha⁻¹ på hhv. sand- og lerjord. Ved såning tre uger senere, den 1. oktober, var der i november kun optaget 8-11 kg N ha⁻¹. Andersen et al. (1986) bestemte kvælstofoptagelsen i vinterrug efter såning 15. eller 16. september og

fandt, at kvælstofoptagelsen i slutningen af november var på 18-23 kg N ha⁻¹. En sådan kvælstofoptagelse ville ud fra de tidligere nævnte forudsætninger falde til 17 og til under 2 kg N ha⁻¹ ved en udsættelse af såtidspunktet til hhv. 20. september og 10. oktober. På denne baggrund vurderes rug, som bliver sået den 20. september, at kunne reducere udvaskningen ca. 50% af en vel-etableret efterafgrøde svarende til en reduktion på ca. 12-15 kg N ha⁻¹. Effekten vil være faldende ved senere såning, og ved såning den 10. oktober forventes rugen ikke at have nogen udvaskningsreducerende effekt af betydning.

Andersen, A., Haar, V., Sandfær, J. 1986. Det tidsmæssige forløb af stofproduktion og næringsoptagelse i vinter- og vårformer af kornarter. Tidsskrift for Planteavl Specialserie. Beretning nr. S. 1854. 60 pp.

Andersen, A., Olsen, C.C. Djurhuus, J. 1994. Dyrkning af overvintrende kornarter efter forskellige forfrugter og med forskellig såtid. SP Rapport Nr. 22. 26 pp.

Anonym 2003. Silomajs. Dyrkningsvejledning. Dansk Landbrugsvejledning, Landscentret, Planteavl.

Hansen, E.M., Thomsen, I.K., Vinther, F.P. 2010. Vedr. efterafgrøder og tidligt såede efterafgrøder. Notat til Plantedirektoratet, 6. april 2010).

Med venlig hilsen

Susanne Elmholt
Koordinator for myndighedsrådgivning ved DCA